

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV, v konaní pred samosudkyňou JUDr. Jozefinou Kráľovou, v právnej veci navrhovateľ: Peter Brabenc, 3 avenue Jean Jaures, F-94220 Charenton, Francúzsko, zastúpený advokátom JUDr. Radoslav Prochádzka, AK Prochádzka & partners, spol. s r.o. so sídlom Búdkova 4, Bratislava proti odporcovi: Ústav pamäti národa, so sídlom Námestie slobody 6, Bratislava, IČO : 37 977 997 o ochranu osobnosti takto

r o z h o d o l :

Odporca je povinný upustiť od neoprávneného zásahu do práv na ochranu osobnosti navrhovateľa tým, že ku všetkým dokumentom, ktoré odporca zverejňuje alebo bude zverejňovať, sprístupňuje alebo bude sprístupňovať o navrhovateľovi a ktoré sa týkajú dokumentu (zväzku) uloženého vo fonde XII. Správy Zboru národnej bezpečnosti pod signatúrou A70872, reg. č. 22970, vedeného na osobu navrhovateľa od 23.3.1979 s krycím menom „PIER“ pripojí poznámku nasledovného znenia: „Pán Peter Brabenc odmietol dať svoj súhlas na spoluprácu so štátnou bezpečnosťou, ani jej žiadnu tajnú spoluprácu neposkytol. Jeho evidencia ako agenta štátnej bezpečnosti je neoprávnená“, a to spôsobom, ktorý zabezpečí, že osobe, ktorej bude tento dokument sprístupnený alebo ktorá sa bude chcieť oboznámiť s jeho zverejneným znením, bude táto informácia poskytnutá súčasne.

Súd vo zvyšku návrh zamieta.

Odôvodnenie

Navrhovateľ sa svojim návrhom doručeným na Okresný súd Bratislava I dňa 14.11.2008 domáhal proti odporcovi ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy. Žiadal, aby súd uložil odporcovi povinnosť upustiť od neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti navrhovateľa tým, že ku všetkým dokumentom, ktoré odporca zverejňuje alebo bude zverejňovať, sprístupňuje alebo bude sprístupňovať o navrhovateľovi, a ktoré sa týkajú dokumentu (zväzku) uloženého vo fonde XII. Správy Zboru národnej bezpečnosti pod signatúrou A70872, reg. č. 22970, vedené na osobu navrhovateľa od 23. marca 1979 s krycím menom „PIER“ pripojí poznámku nasledovného znenia: „Pán Peter Brabenec so Štátnou bezpečnosťou spoluprácu odmietol uzavrieť. Tvrdenia o tom, že pán Peter Brabenec bol agentom Štátnej bezpečnosti sú nepravdivé“, a to spôsobom, ktorý zabezpečí, že osobe, ktorej bude tento dokument sprístupnený alebo, ktorá sa bude chcieť oboznámiť s jeho zverejnením, bude táto informácia poskytnutá súčasne. Odporca je povinný uhradiť navrhovateľovi trovy konania, vrátane DPH.

Svoj návrh odôvodnil tým, že odporca je v zmysle zákona č. 553/2002 Z.z. o sprístupnení dokumentov o činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939 – 1989 a o založení Ústavu pamäti národa a o doplnení niektorých zákonov (zákon o pamäti národa) v znení neskorších predpisov verejnoprávna ustanovizeň, ktorá o.i. sprístupňuje prenasledovaným osobám dokumenty o ich prenasledovaní, zverejňuje údaje o vykonávateľoch tohto prenasledovania, ich činnosti a systematicky zhromažďuje a odborne dokumentačne spracováva všetky druhy informácií, dokladov a dokumentov vzťahujúcich sa na dobu neslobody, t.j. spravuje aj archívne materiály bývalej Štátnej bezpečnosti. Na základe žiadosti sprístupnil odporca dňa 11. júna 2007 navrhovateľovi kópiu archívneho dokumentu (zväzku) uloženého vo fonde XII. Správy Zboru národnej bezpečnosti pod signatúrou A70872, reg. č. 22970, vedeného na osobu navrhovateľa od 23. marca 1979 s krycím menom „PIER“. Z tohto dokumentu o.i. vyplýva najmä to, že navrhovateľ odmietol so Štátnou bezpečnosťou spolupracovať, neprevzal od jej príslušníkov žiadnu odmenu a nepoznal metódy ani formy spravodajskej práce. Dokument obsahuje aj informáciu o tom, že navrhovateľ krátko po tzv. viazaní emigroval z bývalého Československa. Navrhovateľ v júli 2008, na urgenciu svojich známych, ktorí ho informovali, že je registrovaný ako agent ŠtB, navštívil internetovú stránku odporcu, www.upn.gov.sk, sekcia „Registračné protokoly ŠtB“, a zistil, že pri jeho zázname je v registračnom protokole uvedená informácia o tom, že so Štátnou bezpečnosťou spolupracoval ako „kandidát tajnej spolupráce, agent“. Ako je uvedené v „nápovede“ k tomuto záznamu umiestnenej na tejto internetovej stránke, „agent bol tajný spolupracovník, ktorý plnil úlohy pri odhaľovaní, rozpracovávaní a dokumentovaní protištátnej trestnej činnosti a úlohy, ktoré mali zabrániť takejto trestnej činnosti. V registračných protokoloch je táto kategória uvádzaná aj ako tajný spolupracovník“. Navrhovateľ spoluprácu so Štátnou bezpečnosťou odmietol, neprevzal od nej žiadnu odmenu, krátko po údadnom viazaní emigroval pre postoj k bývalému režimu z Československa a napriek tomu je tak v príslušnom spise, resp. dokumente, ako aj v Registračných protokoloch evidovaný ako agent. Podľa čl. 2 Smernice pre prácu s tajnými spolupracovníkmi československej kontrarozviedky (A-oper-1-3), vydanéj rozkazom ministra vnútra č. 3 z 25. januára 1978 „spolupracovníkmi kontrarozviedky sú: tajní spolupracovníci a dôverníci“. Podľa čl. 12 Smernice, „agent je tajný

spolupracovník, ktorý plní úlohy pri odhaľovaní, rozpracúvaní a dokumentovaní protištátnej činnosti a úlohy smerujúce k predchádzaniu zabráneniu tejto činnosti“. Podrobnosti o obsahu jednotlivých úloh agenta upravoval čl. 13 Smernice. Ako vyplýva z kópie archívnych dokumentov poskytnutých odporcom navrhovateľovi, navrhovateľ nebol využívaný k rozpracovávaniu konkrétnych akcií a Štátnej bezpečnosti neposkytol žiadne informácie. V priebehu spolupráce mu nebola poskytnutá žiadna odmena, ani nepoznal žiadny konšpiračný byt a nebol oboznámený ani s formami a metódami kontrašpionážnej práce. Osobitne dôležitou je skutočnosť, že odporca nepodpísal súhlas so spoluprácou so Štátnou bezpečnosťou, pričom tvrdenie v jeho spise, že dôvodom nepodpisania súhlasu je skutočnosť, že navrhovateľ mal podávanie správ považovať za vlasteneckú povinnosť, je zjavnou fabuláciou, najmä vo svetle skutočnosti, že navrhovateľ práve pre jeho postoj k bývalému režimu emigroval do Francúzska. Navrhovateľ si dovoľuje upozorniť aj na zrejmu absurdnosť „dokumentácie a priebehu jeho činnosti agenta“ z hľadiska skutkových okolností. Rozhodujúcim obdobím, počas ktorého mala trvať údajná spolupráca navrhovateľa so Štátnou bezpečnosťou je obdobie medzi dňami 19. jún 1980 (deň, kedy sa malo uskutočniť „viazanie“ navrhovateľa) a 25. február 1981 (deň, kedy navrhovateľ emigroval do Francúzska), t.j. približne 8 mesiacov. Samotná predstava, že by Štátna bezpečnosť spolupracovala s navrhovateľom ako agentom a dokázala vytvoriť za 8 mesiacov takú spoluprácu, aká môže na prvý pohľad vyplývať z obsahu niektorých archívnych materiálov v spise (najmä časti týkajúcej sa „oddanosti a vernosti“ navrhovateľa) je za hranicou absurdnosti. Uvedené platí o to viac, že navrhovateľ krátko na to emigroval do zahraničia práve pre jeho osobný postoj k vtedajšiemu politickému zriadeniu. Je teda zjavné, že „spolupráca“, ktorú mal navrhovateľ vyvíjať so Štátnou bezpečnosťou, nijakým spôsobom nenaplnila materiálne kritériá, ktoré boli vymedzené čl. 2, 12 a 13 Smernice k tomu, aby mohol byť navrhovateľ evidovaný v protokoloch Štátnej bezpečnosti ako agent, chýbal pre ňu aj akýkoľvek formálny základ v podobe súhlasu navrhovateľa. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu je vo vzťahu k pasívnej legítimácii pokiaľ ide o veci týkajúce sa neoprávnenej evidencie vo vzťahoch Štátnej bezpečnosti „rozhodujúcou tá skutočnosť, kto v súčasnej dobe spravuje archívny materiál bývalej Štátnej bezpečnosti“. Uvedené predstavuje dôvod, pre ktorý navrhovateľ uplatňuje svoje práva voči odporcovi, a to napriek skutočnosti, že odporca predmetný spis a dokumenty nevytvoril. Navrhovateľ je toho názoru, že vedením jeho osoby v materiáloch Štátnej bezpečnosti ako agenta a zverejnením nepravdivých informácií o tom, že mal ako agent spolupracovať so Štátnou bezpečnosťou bez uvedenia informácie o tom, že ako agent je vedený neoprávnené, odporca neprimeraným spôsobom zasiahol a naďalej zasahuje do jeho práva na ochranu osobnosti, o to viac za situácie, kedy je z archívnych dokumentov zjavné, že navrhovateľ so Štátnou bezpečnosťou nespupracoval, ba práve naopak, spoluprácu odmietol a nikdy s ňou nevyslovil súhlas. Podľa čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky, „každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena“(ods. 1) (...) „každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života“ (ods. 2). Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, „fyzická osoba má právo na ochranu osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy“. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je aj uverejnenie nepravdivých, resp. pravdu skresľujúcich údajov týkajúcich sa fyzickej osoby, ktoré sú spôsobilé znížiť jej česť a dôstojnosť v spoločnosti, t.j. sú objektívne spôsobilé prívodiť ujmu osobnosti občana (Zborník stanovísk, správ o rozhodnutiach súdov a súdnych rozhodnutiach najvyšších súdov

III, str. 274, ods. 3). Ako vo vzťahu k evidencii vo zväzkoch Štátnej bezpečnosti uviedol Najvyšší súd, „neoprávneným zásahom v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka je neoprávnené evidovanie osoby v materiáloch bývalej Štátnej bezpečnosti“ (R 38/1996, uznesenie z 31. januára 1996, sp.zn. ICo 34/95). Z archívnych materiálov poskytnutých navrhovateľovi odporcom vyplýva, že navrhovateľ so Štátnou bezpečnosťou nespolupracoval a evidovanie navrhovateľa ako agenta vzhľadom na rozsah úloh, ktoré mal podľa archívneho materiálu plniť nespĺňalo kritériá na vedenie navrhovateľa ako agenta v zmysle čl. 2, 12 a 13 Smernice. Dôležitým vo vzťahu k dôveryhodnosti záznamov v spise navrhovateľa je aj fakt, že údaje o tom, že navrhovateľ so spoluprácou súhlasil, boli zaznamenané príslušníkom Štátnej bezpečnosti, ktorý viackrát porušil služobné povinnosti a jeho služobná disciplína pri výkone práce bola pochybná. Je nepochybné, že informácia o tom, že navrhovateľ mal spolupracovať so Štátnou bezpečnosťou, ako aj údaj o tom, že mal byť pre ňu činný ako agent alebo kandidát tajnej spolupráce, môže značným spôsobom zasiahnuť do osobnostných práv navrhovateľa. Táto informácia je o to závažnejšia, že na rozdiel od archívnych dokumentov, ku ktorým má prístup len vymedzený okruh osôb a z ktorých je možné získať informáciu o tom, že navrhovateľ spoluprácu so Štátnou bezpečnosťou odmietol, resp. nepodpisal, prístup k internetovej stránke odporcu má celá verejnosť. Internet predstavuje v súčasnosti jeden z najdostupnejších zdrojov informácií širokej verejnosti. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, „ak k neoprávnenému zásahu do chránených práv dôjde týmto elektronickým médiom, treba vždy vychádzať z toho, že mal širokú publicitu“. Po prehľadnutí záznamu navrhovateľa si preto každý návštevník internetovej stránky odporcu môže (bez toho, aby mal akúkoľvek objektívnu možnosť v danom okamihu oboznámiť sa so všetkými okolnosťami, resp. príslušným spisovým materiálom z ktorého vyplýva najmä fakt, že navrhovateľ spoluprácu so Štátnou bezpečnosťou odmietol a emigroval z Československa) automaticky spojiť uvedenú informáciu s tým, že navrhovateľ bol agentom, ktorý „plnil úlohy pri odhaľovaní, rozpracovávaní a dokumentovaní protištátnej trestnej činnosti a úlohy, ktoré mali zabrániť takejto trestnej činnosti“ a vytvorí si vlastnú (nesprávnu) predstavu o tom, že navrhovateľ bol pre Štátnu bezpečnosť činný ako agent. Uverejnenie údajov o tom, že navrhovateľ bol agentom Štátnej bezpečnosti, bez uvedenia informácie umožňujúcej zohľadniť všetky okolnosti, za ktorých bol zaradený a vedený v registračných denníkoch Štátnej bezpečnosti, predstavuje neprimeraný zásah do práva na ochranu osobnosti navrhovateľa. Navrhovateľ si je vedomý, že odporcovi vyplýva zo zákona o pamäti národa povinnosť sprístupňovať dokumenty, resp. zverejňovať údaje, vrátane dokumentov a údajov, ktorý obsah navrhovateľ napáda tiež, že odporca predmetný spis nevytvoril a nemá kompetenciu meniť jeho obsah. Navrhovateľ teda nežiada bez ďalšieho zakázať odporcovi výkon jeho zákonnej povinnosti a ani sa nedomáha určenia, že len tento výkon sám o sebe je neprimeraným zásahom do osobnostných práv navrhovateľa. Navrhovateľ sa však domnieva, že spôsob, akým sa údaje o jeho osobe sprístupnené a zverejnené, predstavuje neprimeraný a neoprávnený zásah do jeho osobnostných práv a tento zásah je možné odstrániť spôsobom, ktorý neznemožní odporcovi výkon jeho zákonnej povinnosti a zároveň dostatočne zabezpečí ochranu osobnostných práv navrhovateľa. Navrhovateľ, v snahe predísť súdnemu sporu, požiadal odporcu listom z 25. septembra 2008 o upustenie od zásahu do práva na ochranu osobnosti navrhovateľa. Odporca však navrhovateľovi listom z 1. októbra 2008 odmietol vyhovieť s poukazom na údajné vady plnomocenstva právneho zástupcu navrhovateľa. Aj z tohto dôvodu sa navrhovateľ rozhodol obrátiť na súd.

Okrasný súd Bratislava I návrh navrhovateľa dňa 14.5.2009 postúpil na Okrasný súd Bratislava IV v zmysle § 105 ods. 2 O.s.p. z dôvodu miestnej príslušnosti.

Odporca v písomnom vyjadrení k návrhu zo dňa 18.06.2009 uviedol, že podľa registračného protokolu a zachovaného zväzku bol spis registrovaný dňa 23.03.1979. Podľa záznamu o získaní k spolupráci dňa 19.06.1980 bolo prevedené viazanie kandidáta tajnej spolupráce na agenta. Z toho vyplýva, že v čase od 23.03.1979 do 19.06.1980 Štátna bezpečnosť vykonávala previerku kandidáta podľa čl. 30 a nasl. Smernice pre prácu so spolupracovníkmi kontrarozviedky (rozkaz ministra vnútra Československej socialistickej republiky číslo 3, ročník 1978). Počas tohto obdobia dochádzalo k osobnému styku (čl. 33 Smernice pre prácu so spolupracovníkmi kontrarozviedky) navrhovateľa s príslušníkmi Štátnej bezpečnosti. Podľa zväzku dochádzalo k schôdzkovej činnosti navrhovateľa so Štátnou bezpečnosťou aj po viazaní na agenta, teda od 19.06.1980 až do emigrácie navrhovateľa. Zo zväzku nevyplýva, že by navrhovateľ so Štátnou bezpečnosťou odmietol spolupracovať. Podľa názoru odporcu je nepreukázateľné, z akého dôvodu navrhovateľ emigroval do Francúzska. Skutočnosť, že príslušník Štátnej bezpečnosti por. Krivánek, porušil služobné povinnosti, nemá vplyv na dôveryhodnosť ním vyhotovených záznamov. Porušenie služobných povinností, na ktoré poukazuje navrhovateľ, nijakým spôsobom nesúviselo so spracúvaním spisovej agendy a vôbec sa netýkalo navrhovateľa. Za účelom zistenia skutkového stavu vecí odporca navrhol vypočuť ako svedka bývalého príslušníka Štátnej bezpečnosti Mariana Krivánka. Posúdenie pasívnej vecnej legitimácie odporcu. Vecná legitimácia je stav vyplývajúci z hmotného práva; vecne legitimovaný je ten, kto podľa hmotného práva je skutočne nositeľom tvrdeného subjektívneho práva či tvrdenej subjektívnej povinnosti. Štátna bezpečnosť bola podľa § 9 ods. 1 zákona č. 40/1974 Zb. o Zbore národnej bezpečnosti zložkou Zboru národnej bezpečnosti. Podľa § 18 ods. 3 zákona č. 133/1970 Zb. o pôsobnosti federálnych ministerstiev riadilo Štátnu bezpečnosť Federálne ministerstvo vnútra. Navrhovateľ bol ako agent zaevidovaný podľa Smernice pre evidenciu, štatistiku a administratívu pri kontrarozviednej činnosti (rozkaz ministra vnútra Československej socialistickej republiky číslo 4, ročník 1978) a Smernice pre prácu so spolupracovníkmi kontrarozviedky. K evidovaniu navrhovateľa v materiáloch Štátnej bezpečnosti došlo teda zo strany bývalých federálnych štátnych orgánov. Podľa ústavného zákona č. 542/1992 Zb. dňom 01.01.1993 zanikla ČSFR a jej nástupníckymi štátmi sa stala Slovenská republika a Česká republika. Týmto dňom zanikli aj štátne orgány ČSFR, jej ozbrojené a bezpečnostné zložky, rozpočtové a príspevkové organizácie napojené na štátny rozpočet a štátne organizácie v pôsobnosti ČSFR zriadené zákonom. Pôsobnosť ČSFR, ktorá jej bola zákonom zverená, prešla na nástupnícke štáty a tým prešla na Slovenskú republiku zodpovednosť za neoprávnené zásahy federálnych orgánov a zložíek, ktoré ku dňu 01.01.1993 zanikli. Tým je daná pasívna vecná legitimácia Slovenskej republiky. Bolo vecou nástupníckych štátov, a teda aj Slovenskej republiky, či a ako bude legislatívne riešiť právne nástupníctvo jednotlivých federálnych inštitúcií. Konkrétne práve nástupníctvo federálnych orgánov, ktoré boli zodpovedné za neoprávnený zásah spôsobený bývalou Štátnou bezpečnosťou, vyriešené nebolo. Odporca nie je právnym nástupcom Štátnej bezpečnosti a nezodpovedá za správnosť alebo nesprávnosť, resp. oprávnenosť alebo neoprávnenosť evidencií vedených Štátnou bezpečnosťou. Odporca nie je štátny orgán, ale verejnoprávna ustanovizeň. V otázkach evidencie v materiáloch Štátnej bezpečnosti odporca nerozhoduje o právach, povinnostiach alebo právom chránených záujmoch fyzických alebo právnických osôb. Za pasívne vecne

legitimovaných možno považovať buď Slovenskú republiku, ktorú môže v konaní zastupovať konkrétny štátny orgán, alebo, ak došlo k evidovaniu navrhovateľa v rozpore s vtedy platnými predpismi, konkrétneho príslušníka Štátnej bezpečnosti. Zodpovednosť za evidenciu navrhovateľa je teda reálne určiteľná, je možné jednoznačne identifikovať osobu, ktorá zväzok založila a zaevidovala. Je možné jednoznačne určiť, ktorá osoba je pôvodcom informácií nachádzajúcich sa vo zväzku a v registračnom protokole. Je v dispozícii navrhovateľa, či sa voči tejto osobe bude domáhať ochrany svojich práv. Vydanie rozsudku s povinnosťou určenými odporcovi má pre odporcu nepriaznivé dôsledky napríklad v tom, že je povinný znášať a hradiť trovy konania, pričom ich ani z hmotnoprávneho ani procesného hľadiska nezavinil. Posúdenie, či zverejnenie pravdivých údajov na základe zákona je zásahom do práva na ochranu osobnosti. Odporca zverejnil na svojej internetovej stránke elektronickú kópiu registračného protokolu, ktorý obsahuje meno navrhovateľa a zároveň zverejnil aj prepis tohto registračného protokolu. Odporca tak urobil na základe § 19 ods. 1 zákona č. 553/2002 Z.z. o sprístupnení dokumentov o činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939-1989 a o založení Ústavu pamäti národa a o doplnení niektorých zákonov (zákon o pamäti národa), teda postupovali na základe zákona a plnil svoju zákonnú povinnosť. V podobnej veci Najvyšší súd SR v odôvodnení rozhodnutia sp.zn. ICo 34/95 uviedol: „Za neoprávnený zásah nemožno preto považovať postup pri vydávaní osvedčenia podľa § 9 ods. 1 zák. č. 451/1991 Zb. V takomto prípade, keď príslušný štátny orgán vo vydanom osvedčení uviedol, že žiadateľ je osobu vedenou v bývalých archívnych materiáloch Štátnej bezpečnosti ako osoba uvedená v § 2 ods. 1 zák. č. 451/1991 Zb., ide totiž o plnenie zákonom uložených povinností“. Podobne aj odporca v súlade so zákonom uviedol, že navrhovateľ je evidovaný v registračnom protokole bývalej Štátnej bezpečnosti. Odporca nepozmenil ani nijakým spôsobom neupravil príslušný registračný protokol ani zväzok. Registračný protokol a zväzok skutočne obsahuje meno navrhovateľa. Odporca nie je pôvodcom informácií, ktoré sa nachádzajú v registračnom protokole a nenesie za ne zodpovednosť. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žiadal, aby súd návrh zamietol.

V priebehu konania súd uznesení č.k. 4C/156/09-128 pripustil zmenu návrhu v časti petitu.(č.l. 128).

Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom navrhovateľa, právneho zástupcu navrhovateľa, zástupcu odporcu, výsluchom svedka JUDr. Františka Pajera, obznaní sa obsahom listinných dôkazov predložených účastníkmi konania, zistil tento skutkový stav:

Odporca na základe žiadosti navrhovateľa dňa 11. júna 2007 sprístupnil kópiu archívneho dokumentu (zväzku) uloženého vo fonde XII. Správy Zboru národnej bezpečnosti pod signatúrou A70872, reg. č. 22970, vedeného na osobu navrhovateľa od 23.III.1979 s označením druhu zväzku agent s krycím menom „PIER“ ukončený dňa 2.V. 1983. Z obsahu záznamu o získaní spolupráce zo dňa 19.6.1980 - príloha: prehlásenie o spolupráci a mlčanlivosti je uvedené, že navrhovateľ odmietol podpísať prehlásenie, nakoľko podávanie správ pokladá za vlasteneckú povinnosť. Vo vyhodnotený zo dňa 29.03.1983 navrhovateľ nebol využívaný k rozpracovaniu konkrétnych akcií. Počas spolupráce bol zameriavaný a vyťažovaný k možnosti získavania poznatkov k francúzskym diplomatom, ktorí sú akreditovaní na FVV v Prahe ako aj k bývalým spolužiakom v Dijone. Previerkou menovaného TS neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali o dekonspirácii TS.

V priebehu spolupráce TS „PIER“ nebola poskytnutá žiadna odmena. Schödzková činnosť bola prevádzaná v teréne a vo verejných zariadeniach. Nepoznal žiadny KB. S formami a metódami kontrarozviednej práce zoznamený nebol a jeho spravodajské skúsenosti boli minimálne. TS „PIER“ vycestoval dňa 25.2.1981 do Francúzska na dlhodobý študijný pobyt na základe kultúrnych dohôd medzi ČSSR a Francúzskom, s cieľom získania poznatkov z francúzskej dramatickej tvorby. Vysielacou organizáciou bolo MK SSR. TS sa do ČSSR už nevrátil a cestu zneužil k emigrácii. Na základe uvedeného navrhujem, aby zväzok TS „PIER“ bol uložený do archívu ŠEO XII. Správy ZNB Bratislava na dobu 10 rokov. Jeho spravodajské skúsenosti boli minimálne a neskôr emigroval z bývalého Československa.

Zo zápisu zo dňa 20.10.1982 súd zistil, že bol riešený operatívny pracovník Krivánek za hrubé porušovanie smernice A-oper-I-3 o práci s TS a celú spisovú agendu odovzdal náčelníkovi I. odboru ŠtB, č.l. 52-54 (čl. 52).

Právny zástupca navrhovateľa na pojednávaní uviedol, že k pasívnej legitimácii odporcu, ktorá sa musí posúdiť vo vzťahu k povinnosti, vyplývajúca z petitu návrhu, kde žiada uložiť, pričom obsahom tejto povinnosti v danej veci je zdržať sa takého zásahu do dobrého mena a povesti navrhovateľa, t.j. konkrétne uviesť na internetovej stránke spravovanej odporcom, že navrhovateľ odmietol spoluprácu zo štátnou bezpečnosťou a nebol jej agentom. Splnenie tejto povinnosti je v dispozičnej sfére odporcu, pričom jej nespĺnenie zasahuje do dobrej povesti navrhovateľa. Poukázal na judikatúru NS SR, že pasívne legitimovaný vo veciach ochrany osobnosti proti neoprávneným zásahom v dôsledku neoprávnenej evidencie vo zväzkoch bývalej ŠtB je: „Ten kto v súčasnej dobe spravuje archívny materiál bývalej štátnej bezpečnosti“. Uviedol, že navrhovateľ nežiadal, aby odporca prestal plniť svoju zákonnú povinnosť, naopak žiada, aby si ju plnil alebo spôsobom takým, ktorý je v súlade s ústavnými a zákonnými právami navrhovateľa. Žiadal to aj vo svojej zmierlivej výzva, ktorú adresoval odporcovi, v ktorej odporca predstieral, že nerozumie žiadosti navrhovateľa. Poukázal, že predmetom tohto konania je ochrana navrhovateľa pred skutkovým tvrdením odporcu, že ako agent ŠtB vedome spolupracoval s tým, že plnil úlohy pri odhaľovaní, rozpracovaní a dokumentovaní protištátnej trestnej činnosti. Toto skutkové tvrdenie má podobu zverejnenia údajov, čo bolo náplňou činnosti agenta ŠtB. Má za to, že dôkazné bremeno pravdivosti tohto tvrdenia v tomto type konania spočíva v plnom rozsahu na odporcovi, ktorý vo svojom úvodnom prednese uviedol, že toto skutkové tvrdenie on sám nepovažuje za nepochybné a že sám pripúšťa jeho nepravdivosť. Navrhovateľ mal za to, že je to odporca, kto musí preukázať, že navrhovateľ spolupracoval s ŠtB ako jej agent a to spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti. Na to existuje jednoduchý dôkazný prostriedok prehlásenie navrhovateľa o spolupráci. Takýto dôkaz neexistuje, a ani nemôže existovať, keďže navrhovateľ so spoluprácou nikdy nesúhlasil a nikdy ju ani nevykonal. Záznam v registri obsahuje tvrdenie príslušníka ŠtB menom Krivánek, že navrhovateľ odmietol podpísať spoluprácu s tým, že to aj tak považuje za svoju vlasteneckú povinnosť. Tento záznam v plnom rozsahu preukazuje absenciu akejkoľvek vierohodnosti tohto tvrdenia, pretože práve vyjadrenie spolupracovníka, že spoluprácu považuje za svoju vlasteneckú povinnosť je obsahom tohto prehlásenia. Tento dôvod teda odmietnutie podpísania spolupráce si príslušník ŠtB vyfabrikoval. Poukázal, že úlohou navrhovateľa nie je predkladať dôkazy o absencii jeho spolupráce, ale odporcovu povinnosť je predložiť hodnoveré a pochybnosť

nevzbudzujúce dôkazy, že navrhovateľ spĺňal a spĺňa materiálne a formálne kritéria svojej evidencie ako agenta.

Navrhovateľ vo svojej výpovedi uviedol, že od kamarátov sa dozvedel, že na prístupnej internetovej stránke sa nachádza jeho meno. Preto si od ÚPN vyžiadal jeho spis, trvalo to dlhšie, dostal ho asi po pol roku. Jediná skutočnosť, ktorá tam bola, že nepodpísal spoluprácu. Strávil dlhší čas v archíve, kde hľadal archívne spisy pána Krivánka a uviedol, že mu neporadili na ÚPN, čo má robiť, aby jeho meno nefigurovalo v tej podobe na internetovej stránke. Chcel objasniť do prípadu len toľko, že rok 1968 bol voľnejší, normálnejší, vtedy ako gymnazista dostal študijný pobyt do Francúzska, tri ročníky tam ukončil a taktiež tam zmaturoval. Uviedol, že keď sa vrátil roku 1971, vrátil sa do iného štátu. Jedno je pravda, že vedel po francúzsky veľmi dobre ako málokto. Už vtedy malo o neho záujem ministerstvo zahraničných vecí a kultúry, kde ho oslovovali ako tlmočníka. To, že bol sledovaný políciou mu bolo jasné. Dostával od svojich priateľov a spolužiakov knihy a listy a taktiež návštevy. V tom čase bolo potrebné, keď prišla návšteva zo zahraničia, musela sa hlásiť na políciu, taktiež hlásiť u koho býva, bola to povinnosť. Vedel, že je sledovaný, chodili mu otvorené listy, ale vedel, kde žije, nemohol sa brániť. V roku 1977, 1978 bol na povinnej vojenskej službe a vtedy vedeli, že 10 rokov nemôžu opustiť republiku, nakoľko sa dostali do styku so štátnym tajomstvom. Po skončení vojenčiny v roku 1979 sprevádzal ako tlmočník folklórny súbor do zahraničia. Bolo to prostredníctvom Slovkoncertu. Uviedol, že bol predvolávaný na pasové oddelenie polície, na Februárovej ulici, kde predkladal pas, teda tým chcel povedať, že keď sa stretával s políciou, tak len na pasovom oddelení. Stretnutia na polícii, pasovom oddelení boli dva maximálne trikrát za tie dva roky. Boli tam na neho kladené neformálne otázky, či sa v zahraničí nekontaktovali, či ich nenavštívili emigranti, či im neponúkali. Vždy pri tomto stretnutí boli dvaja príslušníci. Po ukončení stretnutia mu dávali podpisovať potvrdenie o mlčanlivosti. On to nemal, ale pri návšteve archívu vytiahol text z iných zložiek, ktorý mali podpísať. Opísal si tento text, ale z iných zložiek, ktoré predložil súdu na založenie. Bol milo prekvapený, že takéto prehlásenie nepodpísal. Doplnil svojho právneho zástupcu, že by žiadal o výmaz, ale ako to zabezpečiť? Výmaz, myslel tým z myslí ľudí, ktorí si na internetovej stránke záznam našli. Na záver uviedol, že pre neho bolo neprijateľné, aby bol spolupracovník, agent, kolaborant, tak ako sa nachádza v spise. V minulosti mohol pracovať na ministerstve zahraničných vecí, čo bolo pre neho neprijateľné, nakoľko by musel podpísať vstup do strany a takisto spolupráca bola pre neho neprijateľná.

Odporca na pojednávaní uviedol, že odporca nie je oprávnený vykonávať zmeny v registračných protokoloch a preto na základe žiadosti navrhovateľa nepristúpili k tomuto vykonaniu. ÚPN prevzal len registračné protokoly zväzkov. Zverejnil len registračný protokol a to agentov, spolupracovníkov, poverené osoby. Poukázal, že zásah do osobného práva v registračnom protokole je len informáciou, že sa nachádza zväzok v archíve a odporca nie je právnym nástupcom Štátnej bezpečnosti, má len v správe archívne dokumentácie, je verejnoprávnou ustanovizňou a nemôže konať za Slovenskú republiku. Poukázal taktiež, že navrhovateľ nevyužil svoje práva a to po nahliadnutí do archívneho zväzku mal možnosť v zmysle § 23 ods. 2 zák., č. 553/2002 Z.z. sa vyjadriť, čo nevykonal. ÚPN zverejnil protokoly zväzkov na základe zákona. Nezodpovedá za obsah a nie je oprávnený obsah overovať. Podľa § 26 ods. 3 vyššie spomínaného zákona odporca nie je povinný overovať, či údaje obsiahnuté v dokumente a údaje získané do informačného systému dokumentov zo zachovaných

evidenčných pomôcok sú presné a pravdivé. Taktiež poukázal, že prehlásenie o spolupráci s ŠtB sa nevyžadovalo písomne, stačilo len ústne a navrhol aby bol vypočutý svedok pán Krivánek. Na záver uviedol, že odporca zverejnil informáciu, že na navrhovateľa je vedený zväzok v kategórii agent. Túto informáciu navyše doložil aj archívnych zväzkom v zmysle smernice. K požadovanej náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch uviedol, že ju považuje za neprípustnú, nakoľko navrhovateľ nepoukázal, že jeho dôstojnosť alebo vážnosť bola znížená vážnym spôsobom a teda nie sú dané zákonné podmienky na jej priznanie.

Navrhnutý svedok odporcom operatívny pracovník ŠtB pán Krivánek nemohol byť vypočutý, nakoľko v roku 1996 zomrel.

Svedok JUDr. František Pajer, bývalý pracovník ako zástupcu náčelníka správy ŠtB vo svojej výpovedi uviedol, že pokiaľ navrhovateľ nepodpísal zväzok k spolupráci a sľub k mlčanlivosti v zmysle predpisu, mal sa zväzok archivovať, ukončiť, teda nemal byť evidovaný ako agent. Vysvetlil, či bolo možné upustiť od podpísania zväzku k spolupráci, že áno, mohla byť taká situácia a v takom prípade len na základe pokynov vyšších náčelníkov. Podľa smernice sa musel takýto zväzok ukončiť, boli možné výnimky, ale v takom prípade boli pokyny – vyššia hierarchia, že sa bude pokračovať v takom zväzku. Na osobu nebožieho pána Krivánka operatívneho pracovníka, ktorý bol jeho podriadený uviedol, že mal problémy v rodine, a následne sa dozvedel, že holdoval alkoholu a stal sa z neho problémový človek.

Podľa čl. 2 Smernice pre prácu so spolupracovníkmi kontrarozviedky (A - oper - I - 3) spolupracovníkmi kontrarozviedky sú: tajní spolupracovníci a dôverníci.

Podľa čl. 3 Smernice pre prácu so spolupracovníkmi kontrarozviedky (A - oper - I - 3) tajný spolupracovník je osoba, ktorá bola získaná na spoluprácu spôsobom stanovenými týmito smericami, udržuje s pracovníkmi kontrarozviedky konšpiratívny styk, plní uložené úlohy, podáva alebo predáva poznatky a informácie alebo poskytuje kontrarozviedke pomoc alebo služby, ktoré je potrebné utajovať.

Podľa čl. 12 cit. smernice agent je tajný spolupracovník, ktorý plní úlohy pri odhaľovaní, rozpracovaní a dokumentovaní protištátnej trestnej činnosti a úlohy smerujúce k predchádzaniu a zabráneniu tejto trestnej činnosti.

Podľa čl. 34 cit. smernice po zhromaždení potrebných poznatkov o kandidátovi pristupuje pracovník kontrarozviedky k ich vyhodnoteniu. Ak dôjde k záveru, že kandidát zodpovedá požiadavkám pre ktoré bol vybraný, spracuje návrh na získanie na spoluprácu tajného spolupracovníka, ktorý predkladá na schválenie náčelníkovi s príslušnou schvaľovacou právomocou. Tým sa uzatvára obdobie výberu a preverovania kandidáta.

Podľa čl. 44 ods. 1. veta prvá a druhá cit. smernice po schválení návrhu na získanie tajného spolupracovníka príslušným náčelníkom uskutočňuje pracovník kontrarozviedky prípravu na viazací akt, ktorá vychádza z dopredu stanoveného postupu uvedeného v návrhu. Viazací akt sa musí uskutočniť v čo najkratšej dobe, najneskôr do 30 dní po schválení návrhu.

Podľa § 44 ods. 3 cit. smernice viazanie tajného spolupracovníka uskutočňuje pracovník kontrarozvedky, ktorý ho bude riadiť. Príslušný náčelník rozhodne, či sa viazacieho aktu zúčastní sám, alebo podľa potreby nám určený ďalší pracovník.

Podľa čl. 46 ods. i cit. smernice ak súhlasí získaný tajný spolupracovník so spoluprácou, podpisuje pripravený záväzok na spoluprácu alebo ho spíše sám voľnou formou.

Podľa čl. 46 ods. 2 cit. smernice písomný záväzok sa nevyžaduje v prípadoch, keď by jeho podpis mohol ohroziť dobrý vzťah získaného tajného spolupracovníka na spoluprácu s kontrarozvedkou. V tomto prípade postačí ústny súhlas získavaného tajného spolupracovníka.

Podľa § 49 cit. smernice záznam o priebehu viazacieho aktu predloží pracovník kontrarozvedky náčelníkovi, ktorý schvaľoval návrh na získanie tajného spolupracovníka. Po jeho súhlase registruje tajného spolupracovníka podľa príslušných smerníc.

Z § 1 zák. č. 384/1990 Zb. súd zistil, že oblasť resp. agenda bývalej Štátnej bezpečnosti patrila do pôsobnosti Českej a Slovenskej federatívnej republiky.

Z Ústavného zákona č. 541/1992 Zb. súd zistil, že pri delení majetku ČSFR bol uplatnený tzv. územný princíp, podľa ktorého prechádza majetok na ten nástupnícky štát, na ktorého území sa nachádza (čl. 3 ods. 1 písm. a).

To v skutočnosti znamenalo, že spisová agenda a archívne fondy, ktoré sa nachádzali na Slovensku prešli pod správu orgánov SR. Správu písomností týkajúcich sa bývalej Štátnej bezpečnosti podľa názoru odporcu do jure a de facto vykonávalo Ministerstvo vnútra SR až do protokolárneho odovzdania tejto agendy Ústavu pamäti národa v r. 2004.

Podľa čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cit, dobrej povesti a na ochranu mena. Tie isté práva garantuje aj čl. 10 Listiny základných práv a slobôd a priznáva mu ich aj Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 10 ods. 2) a Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (čl. 17).

Podľa § 11 OZ fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 2 písm. f/ zák. č. 553/2002 Z. z. o sprístupnení dokumentov o činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939 - 1989 a o založení Ústavu pamäti národa na účely tohto zákona sa rozumie dokumentom všetky druhy zväzkov, podzväzkov, informačných výstupov zo zväzkov, záznamov, personálnych (kádrových) spisov a osobných evidenčných kariet, ktoré sú predmetom sprístupňovania alebo zverejňovania podľa tohto zákona.

Podľa § 2 písm. g/ cit. zák. na účely tohto zákona sa rozumie bezpečnostnou zložkou 'Štátna bezpečnosť', Hlavná správa vojenskej kontrarozvedky Zboru národnej bezpečnosti (III. správa), spravodajská správa Hlavnej správy Pohraničnej stráže a ochrany štátnych hraníc, odbor vnútornej ochrany Zboru nápravnej výchovy, 7.Spravodajská služba Generálneho štábu Československej armády alebo predchodcovia týchto zložiek v období od 18. apríla 1939 do 31. decembra 1989.

Podľa § 19 ods. 1 cit. zák. ústav vydá tlačou a na elektronických médiách prepis evidenčných záznamov zo zachovaných alebo rekonštruovaných protokolov zväzkov a ďalších evidenčných pomôcok Štátnej bezpečnosti z rokov 1939 až 1989, hlavne s údajmi o dátume zavedenia zväzku, jeho pohybe a archivovaní, druhu zväzku a jeho zmene, osobách, ak sa nejedná o cudzincov, alebo objektoch, ku ktorým sú zväzky evidované. Zo zachovaných protokolov zväzkov Hlavnej správy rozvedky Zboru národnej bezpečnosti (L správa) vydá ústav prehľad objektových zväzkov evidovaných do 31. decembra 1989 a prehľad aktívnych a vplyvových opatrení. Ústav vydá tiež tlačou a na elektronických médiách prepis protokolu zväzkov odboru vnútornej ochrany Zboru nápravnej výchovy v rozsahu objektových zväzkov a zväzkov osôb evidovaných ako spolupracovníci tohto odboru, ak boli využité na prospech Štátnej bezpečnosti.

Podľa § 19 ods. 2 cit. zák. ústav priebežne vydáva tlačou a na elektronických médiách zoznam personálnych (kádrových) spisov príslušníkov bezpečnostných zložiek, sprístupnených podľa § 17 ods. 1 písm. b) bodu 2, zároveň s uvedením dátumu zaradenia príslušníka do bezpečnostnej zložky, služobných funkcií vykonávaných príslušníkom v bezpečnostnej zložke a dátumu ukončenia tohto zaradenia.

Podľa § 26 ods. 3 cit. zák. ústav nie je povinný overovať, či údaje obsiahnuté v dokumente a údaje získané do informačného systému dokumentov zo zachovaných evidenčných pomôcok uvedených v odseku 2 sú presné alebo pravdivé.

Podľa § 120 ods. 1 O. s. p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Podľa § 132 O. s. p. dôkazy hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivito a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo včítane toho, čo uviedli účastníci.

Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení a vykonaného dokazovania, súd návrhu vyhovel ako dôvodnému v prvej časti, keď dospel k záveru, že navrhovateľ bol

neoprávnene evidovaný vo vzťahoch bývalej Štátnej bezpečnosti ako vedomý tajný spolupracovník, agent.

Zásah do osobnostných práv fyzickej osoby môže mať podobu buď skutkového tvrdenia (t.j. faktu, ktorého pravdivosť možno objektívne verifikovať) alebo kritiky (tzv. hodnotiacich úsudkov), t.j. názorov, ktoré sú svojou povahou subjektívne - sú výrazom názorov toho, kto ich prednáša a ktorých správnosť teda nie je možné objektívne preukázať). Zákon poskytuje ochranu proti takýmto zásahom len vtedy, ak ide o zásah neoprávnený. K neoprávnenému zásahu do práva fyzickej osoby na česť a dôstojnosť bezpochyby dôjde nepravdivými skutkovými tvrdeniami, ktoré sú zároveň objektívne spôsobilé privodiť ujmu na cti dotknutej fyzickej osoby.

Dotknutá osoba sa môže domáhať ochrany osobnosti občianskoprávnymi prostriedkami rôznorodého charakteru, najmä sa môže domáhať upustenia od neoprávnených zásahov, odstránenia nepriaznivých následkov neoprávnených zásahov, resp. vzniknutého protiprávneho stavu či poskytnutia primeraného zadosťučinenia. Uvedené prostriedky ochrany osobnosti je možné uplatniť samostatne alebo ich možno kombinovať.

V konaniach na ochranu osobnosti dôkazné bremeno preukázania pravdivosti tvrdených údajov v zásade spočíva na subjekte zásahu, t.j. na tom, kto nepravdivým tvrdením zasiahol do osobnostného práva iného. V prejednávanej veci však Zákon o pamäti národa v úst. § 26 ods. 3 explicitne stanovuje, že Ústav pamäti národa nie je povinný overovať, či údaje obsiahnuté v dokumente a údaje získané do informačného systému dokumentov zo zachovaných evidenčných pomôcok sú presné alebo pravdivé. Ústav pamäti národa iba poskytuje to, čo sa zachovalo v evidenčných materiáloch, avšak nezodpovedá za pravdivosť údajov. Citované zákonné ustanovenie však neznamená, že údajmi obsiahnutými v registračných protokoloch nemožno zasiahnuť do osobnostných práv fyzickej osoby, ako sa nesprávne domnieva odporca v I. rade. Citované zákonné ustanovenie znamená, že v prípadnom spore na ochranu osobnosti, dôkazné bremeno nesie ten, kto sa domáha ochrany osobnosti (objekt zásahu), a ktorý musí preukázať, že informácia v sprístupnenom vzťahu je nepravdivá, pretože so štátnou bezpečnosťou v skutočnosti nespôlpracoval, takže jeho evidencia ako spolupracovníka bývalej Štátnej bezpečnosti je neoprávnená.

V prejednávanej veci sa navrhovateľ domáhal pripojenia poznámky vo vzťahu uloženého vo fonde XII.... vedeného na jeho osobu v znení: „Pán Peter Brabenec odmietol dať súhlas na spoluprácu so Štátnou bezpečnosťou, ani jej žiadnu tajnú spoluprácu neposkytol. Súd mal preukázať, že spolupráca, ktorú mal navrhovateľ vyvíjať so Štátnou bezpečnosťou, nenapĺňa materiálne kritériá, v zmysle vymedzení čl. 2, 12, 13 Smernice A-oper-I-3, aby navrhovateľ mohol byť evidovaný v protokoloch Štátnej bezpečnosti ako agent, chýbal akýchkoľvek formálny základ v podobe jeho súhlasu. Jeho evidencia ako agenta Štátnej bezpečnosti je preto neoprávnená.

Je nepochybné, že účelom zákona o pamäti národa je zverejnenie údajov o vykonávateľoch prenasledovania osôb a poľácania politických práv a slobôd prostredníctvom represívnych zložiek totalitného štátu. Z uvedeného však nemožno dôvodiť, že účelom tohto zákona je aj zverejňovanie údajov o osobách, ktoré fakticky boli touto represiou postihnuté tým, že

boli neoprávnene evidované ako spolupracovníci bývalej štátnej bezpečnosti. Zverejnenie mena osoby neoprávnene evidovanej ako spolupracovník štátnej bezpečnosti v rámci zoznamu týchto spolupracovníkov je bezpochyby spôsobilé citelne zasiahnuť do osobnej cti postihnutej osoby. Je pravdou, že za súčasnej právnej úpravy sa na tejto evidencii nemôže nič meniť, to však neznamená, že dotknutej osobe nemôže byť poskytnutá ochrana súdnym rozhodnutím, pokiaľ neoprávnenosť jej evidencie bola preukázaná.

Taktiež treba dodať, že zásahom objektívne spôsobilým prívodiť ujmu na osobnostných právach dotknutej osoby je v prípadoch neoprávnenej evidencie fyzickej osoby v zväzkoch bývalej štátnej bezpečnosti už samotná neoprávnená evidencia fyzickej osoby v týchto zväzkoch (R 38/1996).

V rámci všeobecného osobnostného práva sa poskytuje občianskoprávna ochrana len proti takým konaniam, ktoré sú spôsobilé objektívne prívodiť ujmu na osobnostných právach subjektu tým, že znižujú jeho česť u iných ľudí a tým ohrozujú vážnosť jeho postavenia a vážnosť, ktorú subjekt požíva v očiach členov spoločnosti, toto právo sa mení v priebehu aktívneho života jedinca, najmä v rámci uplatňovania v spoločenskom živote a je spravidla spojené s výkonom určitého povolania. K porušeniu práva na česť môže prísť vtedy, keď sa difamačné tvrdenia dostanú na vedomie tretej osobe. Právo brániť sa proti neoprávneným zásahom je výlučne v dispozícii subjektu práva.

Právo na ochranu osobnosti prináleží každej fyzickej osobe, pričom z hľadiska poskytnutia ochrany nie je významné, či neoprávnený zásah bol spôsobilý zaviniť či nezaviniť, vedome alebo nevedome. Nevyžaduje sa ani vyvolanie následkov, stačí, že neoprávnený zásah bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo narušenie právom chránených práv osobnosti fyzickej osoby.

K neoprávnenému porušeniu osobnostného práva môže prísť formou skutkových tvrdení (faktov) alebo formou hodnotiacich úsudkov (kritiky). V prípade porušenia práva na ochranu osobnosti skutkovými tvrdeniami, ktoré sú nepravdivé, môže prísť k objektívnemu spôsobeniu ujmy na cti dotknutého subjektu v očiach ostatných fyzických osôb v spoločnosti, pričom nie je dôležitý úmysel, záleží na objektívnej spôsobilosti tvrdenia pôsobiť difamačne. Stačí, že tvrdenie môže mať taký účinok u určitej skupiny ľudí tvoriacej okolitý svet postihnuteľného.

Právnym prostriedkom súdnej ochrany všeobecného osobnostného práva je i žaloba, aby bolo postihnutej osobe priznané primerané zadosťučinenie – satisfakcia (§13 Občianskeho zákonníka). Zákon neustanovuje, čo sa rozumie zadosťučinením ani čo je treba chápať pod primeraným zadosťučinením. Tento občianskoprávny prostriedok prichádza do úvahy len tam, kde nepriaznivý dôsledok neoprávneného zásahu, t.j. nemajetková ujma osobnosti už vznikla – zákonná podmienka.

Občiansky zákonník neustanovuje pre vznik občianskoprávnej sankcie popri objektívnych predpokladoch žiadny subjektívny predpoklad na strane pôvodcu neoprávneného zásahu, konkrétne zaviniť. Peňažná sankcia ako forma zadosťučinenia

postihuje pôvodcu neoprávneného zásahu vo všetkých prípadoch, kde sú splnené všetky spomenuté objektívne predpoklady.

Súd skúmal okolnosti konkrétneho prípadu, pričom prihliadal predovšetkým k intenzite, povahe a spôsobu neoprávneného zásahu k charakteru a rozsahu zasiahnutej hodnoty osobnosti na trvanie a rozsah ohlasu vzniknutej nemajetkovej ujmy pre postavenie a uplatnenie postihnutej osoby v spoločnosti aj vzhľadom na prednosť, primárneho spôsobu zadostučinienia z foriem morálneho zadostučinienia a tak naplnenia cieľa sledovaného § 13 Občianskeho zákonníka. Súd dospel k záveru, že z hľadiska neoprávneného zásahu a spôsobu jeho konania a rozsahu navrhovateľovi nedošlo k objektívnemu spôsobeniu ujmy na cti v očiach ostatných fyzických osôb v spoločnosti, nakoľko navrhovateľ od roku 1981 nežije s celou rodinou na území bývalej ČSFR, nakoľko emigroval. Navrhovateľ je francúzskym občanom, má francúzske občianstvo, žije so svojou rodinou vo Francúzsku. Navrhovateľ nepreukázal, že sú v danom prípade okolnosti, ktoré z hľadiska neoprávneného zásahu a spôsobu jeho vykonania, intenzity a rozsahu, vážnosť a postavenie navrhovateľa v spoločnosti možno odčiniť podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, preto súd v tejto časti návrh zamietol.

Podľa § 151 ods.3 O.s.p. v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatnených v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej : ustanovenia § 166 sa nepoužije. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane s tým, že lehota troch pracovných dní plynie od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej .

O náhrade trov konania súd rozhodne uznesením v zmysle ustanovenia § 151 ods. 3 O.s.p.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na podpísaný súde, dvojmo. Odvolanie voči rozsudku musí obsahovať tieto náležitosti:

- z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí ktorej veci sa týka, čo sleduje a musí byť podpísané a datované,
- v odvolaní je potrebné uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha,
- odvolanie podlieha súdnej poplatku v rovnakej výške ako sa platí súdny poplatok za návrh.

Odvolanie proti rozsudku vo veci samej možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam

- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

V Bratislave dňa 26.03.2010

Za správnosť vyhotovenia:
Ján Bystrianský

JUDr. Jozefína Králová
Sudkyňa